

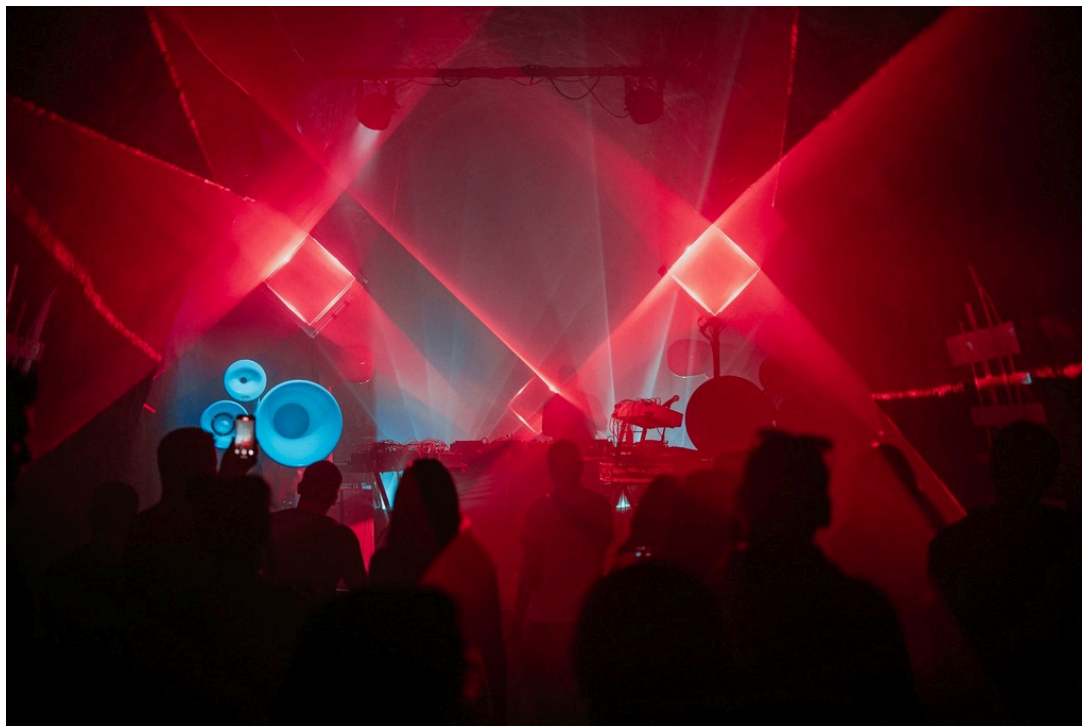
BACKSTAGE INDUSTRIJE ZABAVE: ŠTO PUBLIKA NE VIDI

PIŠE: **David Martinović**

30/09/2025

Kad se svjetla ugase i pozornica utihne, priča industrije zabave tek počinje. Iza blještavila reflektora, euforije publike i savršeno izvedenih nastupa, krije se nevidljiv svijet. Svijet u kojem se kaos pretvara u umjetnost, gdje se snovi sudaraju s birokracijom, a strast se bori protiv financijskih problema.

U seriji tekstova **Backstage industrije zabave** zaronit ćemo duboko u taj nevidljivi univerzum. Od malih klubova do velikih festivala, od tehničkih problema do birokratskih prepreka — ovo su priče koje se ne vide, a bez kojih show ne bi mogao ni postojati. Prva priča upravo je o stvarima koje publika ne vidi.

Tunel (foto: Valerio Baranović)

Što se događa iza kulisa?

Dobavljač pića vam na dan eventa isporuči totalno krivu narudžbu robe. Zaštitar je to jutro dobio ovrhu zbog neplaćanja alimentacije i nervozan je. Konobarica jednostavno nije došla na posao. Rezidentni DJ rješava zadnji ovjes na autu i s opremom kasni u klub.

Uložili ste u odličan booking, promociju, ugostiteljsku ponudu, a onda vam se sve sruši kao kula karata iz gore navedenih razloga. A publika, nju ništa ne zanima, osim da se dobro provede. Ponekad i uz cjepidlačenje i svisoka, pa i uz višak nadmenosti uništiti će vas na svemogućim društvenim mrežama. Treba tu razumjeti i njih, jer često daju nemale pare za ulaznice i piće.

Tunel (foto: Valerio Baranović)

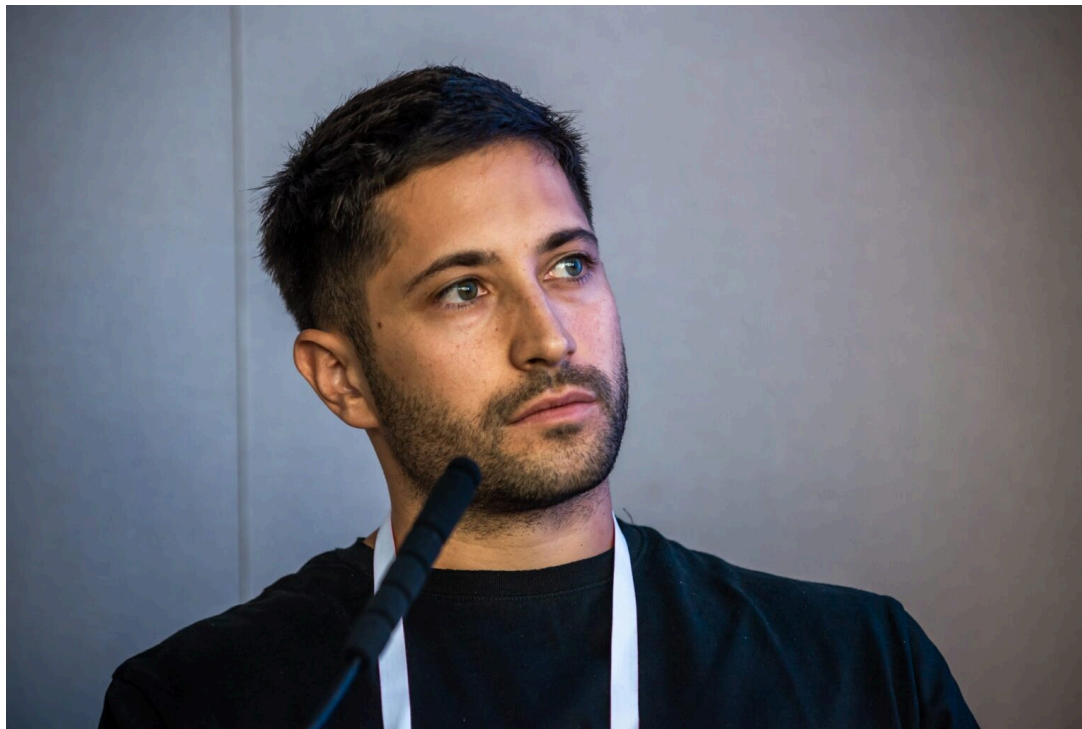
Kada se vrata kluba otvore i prvi posjetitelji pređu prag, ulaze u svijet kreiran od pulsirajućeg ritma, znoja, dima i svjetala. Beatovi se stapaju s euforičnom gužvom, stvarajući organsku, spontanu energiju koja se naizgled događa sama od sebe. No, ta savršena iluzija, ta klupska magija, daleko je od slučajnosti. Iza kulisa, u nevidljivom svijetu, nalazi se složen, često kaotičan proces koji pokreću posvećeni ljudi. Oni se bore s logističkim preprekama i nepredvidivim izazovima s jednim jedinim ciljem: isporučiti noć koju će publika pamtiti.

Iz kaosa u umjetnost ili obrnuto

Priče aktera, pak, otkrivaju da je uspješna klupska večer rezultat besprijekorne organizacije, a ne puke sreće. Priča o jednom događanju počinje mjesecima unaprijed, od *bookinga* izvođača do ugovaranja sponzora, no pravi test živaca počinje u satima prije otvaranja, u takozvanom "hladnom pogonu". To je borba s vjetrenjačama gdje i najmanja sitnica može stvoriti katastrofu. Ili bolje reći, umjesto da se kaos pretvori u umjetnost, dogodi se obrnuto.

„Za mene je oduvijek elektronička glazba, a prije svega mislim na svojevrsne klupske žanrove i podžanrove, bila komplementarna vrsta glazbe koja svoju punu formu dobiva tek u živom okruženju – ispred publike, na kvalitetnom i glasnom razglasu uz show rasvjetu, scenografiju i DJ izvođača. Danas postoje mnogi party formati, razna festivalska i pop-up događanja, ali klubovi su ti koji mogu biti pravi pokazatelji stanja na sceni. Trenutačno, klubova je malo i uglavnom jedva opstaju“, ističe **Marcel de**

Privitellio, poznati DJ i organizator koncerata i partyja, koji je proteklih godina i vodio nekoliko klubova na riječkom području.

Marcel de Privitellio (privatni arhiv)

Sličnog su razmišljanja i u šibenskom **Tunelu**. Posljednjih nekoliko godina živimo u trendu zatvaranja noćnih klubova diljem svijeta, a klupska kultura se okrenula naglavačke, ističu u udruzi **RatCat** koja vodi taj klub.

„Paradoksalno je da su veliki festivali s astronomskim cijenama ulaznica i pića doživjeli procvat, dok su mali intimni klubovi koji bi trebali biti kičma te kulture na koljenima. Razloga i krivaca je bezbroj, od loše globalne situacije potkrijepljene ratovima, inflacijom i nekontroliranim migracijama do lokalnih katalizatora kao što su uvođenje eura koje je poremetilo čitav sustav vrijednosti u državi te represivni državni aparati koji bez sluha nemilosrdno provode zakone skrojene po mjerama svih osim onih koje bi propisi trebali čuvati“, navodi **Ante Dugopoljac**, jedan od voditelja Tunela, poznat i kao DJ Paleolitik.

Ante Dugopoljac (privatni arhiv)

Klupska scena nije samo ugostiteljstvo

Problemi s kojima se klubovi suočavaju daleko su veći od zakašnjelog DJ-a ili krive isporuke pića. Prema Marcelu de Privitelliju, problem leži u samoj definiciji poslovanja: „Često se možda previdi razlika između kluba i bara, a najveći razlog tome jest što u Hrvatskoj klupska industrija nije jasno uređena već je strpana u ladicu s ugostiteljstvom, dok to u svojoj biti uopće nije ugostiteljski posao, već posao organizacije i provođenja kulturnog i zabavnog programa dok je ugostiteljstvo sekundarna djelatnost.“

U tome, dodaje Marcel, leže brojne birokratske, financijske i kadrovske prepreke te problem nelojalne konkurencije koju čine dnevni caffè barovi koji vikendima rade i noću. Zbog toga su ozbiljniji klupski programi vrlo često neisplativi, teže privlače publiku i malo se ljudi s tim profesionalno bavi.

Tunel (foto RatCat)

Tu je još i niz birokratskih prepreka i finansijskih problema: od skupih dozvola za rad i promjenjivog radnog vremena do problema s razinom buke zbog pritužbi susjeda. Klubovi su pod stalnim nadzorom sanitarne i porezne inspekcije, a svako odstupanje od propisa može dovesti do visokih kazni ili zatvaranja.

Ako i nemate problema s birokracijom, biznis vam mogu uništiti nepredviđene nevolje. Tehnički problemi su nevidljiva sila koja može prekinuti čaroliju u sekundi. U klupskim uvjetima, gdje se troši puno energije, i nestanak struje je realna opasnost. Oprema koja prestane raditi, zvuk koji ne funkcionira savršeno zbog akustike, izvođač koji ima prekomjerne zahtjeve — sve to može uzrokovati kaos, ističu u klubovima. A sve navedene poteškoće stvaraju domino efekt stresa.

Traumer, Pogon kulture (foto: Marino Mislav)

“Ako logistika zaštedi, samim time automatski štedi i marketing jer mu se nema tko posvetiti, samim time automatski štedi i prodaja ulaznica, samim time manje je ljudi u klubu, samim time manji je utržak za daljnja ulaganja u program, samim time manji je motiv ekipe za daljnjim radom... i eto stresa na mala vrata,” objašnjava Dugopoljac.

Smjena generacija na podiju

Unatoč svim ovim problemima, ključni resurs, a to je čovjek, suočava se s vlastitim izazovima. Nedostatak kadra samo je jedan od rezultata svega gore spomenutog, a dio njih djeluje i volonterski te samo uz snagu volje i entuzijazma omogućava daljnje funkcioniranje.

Marcel de Privitellio (privatni arhiv)

Unutar klupske i koncertne industrije sve češće se spominje i nagla smjena generacija, uzevši u obzir glazbu koju slušaju novije generacije, ali i, kako upozorava Marcel, nešto drukčije društvene navike i trendove kod mladih zbog kojih ne odlaze često u klubove i na koncerte.

„Osim gore navedenog održavanja hladnog pogona stresira i činjenica da većina aktivnih promotora i organizatora broji 45+ godina te većinom u zabludi tvrdoglavo voze na pogon nekih sjetnih davno svršenih vremena ‘zlatnog doba scene’, dok pripadnici najnovije generacije najčešće žele sve odmah i još jučer te se brzo razočaraju kad nije sve tako kako su zamislili. A u ovom sportu gotovo nikad nije.

Iako svakako smatram da novije generacije itekako imaju što za reći. Oni su budućnost scene i naći će načina za izraziti se iako ćemo se pokoji put naći izgubljeni u prijevodu, ali to je već naš problem“,
domeće Dugopoljac.

Ante Dugopoljac – DJ Paleolitik (privatni arhiv)

Na pitanje kako potaknuti prodaju ulaznica, Dugopoljac se šali: “Čarobnim štapićem.” No, njegov pravi odgovor je filozofija koja prkosi trendovima: “Ako je kritična masa u klubu konstantna i program koji je prati također, onda prodaja ulaznica i ne oscilira previše.” U Tunelu, primjerice, svaki party vizualno je priča za sebe, s novim koreografijama, vizualima i scenama rasvjete, kako bi i stalna publika imala novo iskustvo.

„Klubovi s koncertnim programom se suočavaju sa sve većim troškovima, a time su i cijene ulaznica sve veće što odbija publiku koja sve rjeđe odlazi na koncerte pomnije birajući one na koje će potrošiti novac“, govori, pak, de Privitellio.

Što sve može poći po zlu?

Ako ste sve to savladali, ima još nagaznih mina. Loš booking, krivo procijenjena publika, nedovoljna promocija, problemi s budžetom, nedolazak izvođača, manjak radne snage, neukrotivi posjetitelji... sve to može utjecati na podbačaj. Svaki kabel, svaka žarulja, svaki monitor moraju biti na svom mjestu i savršeno funkcionirati.

Tunel (foto RatCat)

„Apsolutno sve može poći po zlu i često smo svjedoci Murphyjevog zakona. Zato unaprijed mentalno i logistički treba biti spreman na najgore i nadati se najboljem. Fokus je sa 'što može poći po zlu' najbolje prebaciti na 'što možemo unaprijediti u odnosu na prošli put' i jednostavno uživati u dobroj glazbi i društvu ekipe u utočištu plesnog podija jer zbog toga ovo sve i radimo“, zaključuje Ante Dugopoljac.

Gardence Festival, Kaštel Grobnik, (foto: Pavle Kaplanec)

Dok traje zabava sve mora funkcionirati. Na publici je samo da uživa u finalnom produktu tih, često u pravilu, turbulentnih priprema i daje motiva za nastavak istih. Sljedećeg jutra, kada se gužva razide i klub utihne, kreće faza demontiranja. Oprema se pakira, papiri se sređuju i priprema se novi ciklus za sljedeći vikend. Iako publika možda nikada neće vidjeti što se događa iza zatvorenih vrata, upravo to je tajna iza magije na plesnom podiju.

Ovaj tekst objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

30/09/2025

DAVID MARTINOVIĆ

[Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300

